

СРЕДНОВЕКОВНА ЦЪРКВА “СВЕТИ ГЕОРГИ” с. Студена, община Перник, област Перник

I. Общи бележки

Църквата “Свети Георги” е разположена на един от хребетите на Голо бърдо, край село Студена. Тя е типична триконхална църква – малка по размери, еднокорабна, едноапсидна, засводена с полуцилиндричен свод.

Характерна особеност са двата странични певника / конхи /, които са изградени до височината на покрива. Апсидата е със самостоятелно покритие. Тя и певниците са полукръгли отвън и отвътре.

В западната страна, северната и южната стени преминават в анти свързани с арка, която повтаря отвън извивката на свода.

Единственият вход на църквата е на западната стена. Вкопана е в земята и в нея се слиза с три каменни стъпала.

Сводът на църквата е бил разрушен и изграден отново.

Църквата е изградена от дялани камъни и бигор, свързани с хоросан. Използвани са и декоративни тухлички по източната и западната стени. Апсидата е изградена от бигор, а тристранния корниз над нея от стари римски плочи. Църквата е покрита с каменни плочи.

При извършване на ремонтни работи, по-големите пукнатини са запълнени с камъни и тухли и са замазани с вароциментова мазилка. Надлъжно в северната и южната стени са вкарани релси, за които са хванати три броя обтегачи.

II. Размери на църквата

MEDIEVAL CHURCH “SAINT GEORGE” Studena village, Pernik municipality, Pernik district

I. General notes

The “St. George” church is located on one of the Golo Burdo’s ridges near Studena village. It is a typical three **konhal** church – small as size, **one vesselled**, **one apsidal**, with semi cylindrical dome.

A significant feature is the two sided **pnevniks (konhs)**, which are built up to the high of the roof. The apse has its own coverage. The apse and the **pnevniks** are semi – circular from outside and inside.

At the west side, the north and south walls are passing in **ANTI** connected by arch, which outside repeats the curve of the dome.

The only entrance of the church is on the west wall. It is dug down the soil and in it you go down by three stone stairs.

The dome of the church has been ruined and built up again.

The church is built with tooled stones and travertine, connected with mortar. There have been used ornamental bricks too on the east and west walls. The apse is built of travertine, and the triple sided cornice above it – of old roman plates. The church is covered with flagstones.

During a process of constructions, the biggest clefts have been filled with rocks and bricks and have been glossed over with lime-cement coating. Lengthwise in the north and the south walls have been inputted rails which are holding three pieces of strains.

II. Church dimensions

External dimensions: northern wall – 6.60 m, southern wall – 6.80 m, eastern wall – 4.60 m, western wall – 4.34 m.

Външни размери: северна стена – 6,60м, южна стена–6,80м, източна стена – 4,60 м, западна стена – 4,34 м.

Вътрешни размери:северна стена – 5,00м, южна стена– 5,07 м, източна стена–3,24 м, западна стена – 3,04 м.

Дебелината на зидовете варира от 65 см до 70 см.

Височината на църквата е 4,15 м.

Разликата в размерите между северна и южна, източна и западна стени е в резултат от отклонения при градежа и изменения.

III. Състояние на корпуса

Сводът е паднал на места, има наличие на лабилни камъни в централната му част.

В резултат на поддаване на земните пластове са се образували следните пукнатини, гледани отвън:

- северна стена - една пукнатина от дясно на певника, през цялата височина
- южна стена - четири пукнатини, една от тях през певника, през цялата височина
- източна стена - три пукнатини, една от ляво на апсидата и две през апсидата, през цялата височина
- западна стена - три пукнатини, една просича и арката и преминава в свода

Външният югоизточен ъгъл на църквата е най-силно застрашен, с отклонение от вертикала около 20 см.

Констатирана е липса на камъни в източна и южна стени.

По покривното покритие - каменни плочи има наличие на растителност - малки храсти и трева.

Конструктивните изменения, течове, нарушен температурно – влажностен режим, застрашават уникалните средновековни стенописи от унищожаване.

IV. Задължителни мероприятия за физическо запазване на църквата

1. Усилване на основите

Internal dimensions: northern wall – 5.00 m, southern wall – 5.07 m, eastern wall – 3.24 m, western wall – 3.04 m.

The thickness of the walls varies from 65 cm to 70 cm.

The height of the church is 4.15 m.

The difference in the dimensions between the northern and southern, eastern and western walls

is caused by deviations in the building process and constructive variations.

III. Condition of the corps

The dome is fallen to some spots; there are infirm stones in its central part.

As a result of sliding earth stratum have been formed the following clefts observed from outside:

- northern wall – one cleft at the right side of the **PNEVNIK**, through all the height
- southern wall – four clefts, one of them through the **PNEVNIK**, through all the height
- Eastern wall - three clefts, one of them left from the apse and two through it, through all the height.
- Western wall – three clefts, the one is cutting the arch and continues through the dome.

The external south – eastern corner of the church is under most serious danger with vertical deviation about 20 cm.

Lack of stones is identified in the eastern and southern walls.

On the roof cover – flagstones, there is a presence of vegetation – small bushes and grass.

The constructive deviations, leaks, impaired temperature – humidity norms, are putting under danger of destruction the unique medieval frescos.

IV. Mandatory measures for physical preservation of the church

1. Enhancement of the foundations

2. Укрепване на арката от запад
3. Демонтаж на покривно покритие и укрепване на свода

V. Необходими мероприятия за социализиране на църквата

1. Ремонтни работи по път до обекта
2. Решаване приемно пространство – площадка и паркинг
3. Пътека до обекта
4. Подпорни стени
5. Площадка около църква
6. Кът за седане и санитарен възел
7. Ел. захранване

2. Fortification of the arch on the west side
3. Removal of the roof coverage and fortification of the dome

V. Necessary measures for socialization of the church

1. Construction works to the road till the object
2. Planning of reception space – landing and parking
3. Path till the object
4. Supporting walls
5. Landing around the church
6. Resting nook and sanitary rest rooms
7. Electrification

